

INVESTIGATION OF TEACHER CANDIDATES' LIFELONG LEARNING TENDENCIES

ALİ ÇELİK* **Yavuz KALYONCU**** **Sevgi İÇÖZ***** **Hakan TURAN******

*Milli Eğitim Bakanlığı, Beden Eğitimi Öğretmeni, alicelik_77@hotmail.com, Orcid: 0009-0001-0916-9000

** Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, yavuz-kalyoncu@hotmail.com, Orcid: 0009-0009-1511-2287

***Milli Eğitim Bakanlığı, Beden Eğitimi Öğretmeni, icozsevgi003@gmail.com, Orcid: 0009-0000-8221-5846

**** Milli Eğitim Bakanlığı, Beden Eğitimi Öğretmeni, 03082013hkntn@gmail.com, Orcid: 0009-0008-0729-0895

Received Date: 11.03.2025

Revised Date: 09.05.2025

Accepted Date:14.05.2025

Copyright © 2025 ALİ ÇELİK, Yavuz KALYONCU, Sevgi İÇÖZ, Hakan TURAN. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

The rapid change and transformation of information and the increasing diversity of information-sharing networks demonstrate that learning is not limited to educational institutions and that lifelong learning has become a necessity. The emergence of concepts such as distance education, mobile learning, and e-learning allows individuals to easily access information resources from diverse geographies. This supports lifelong learning processes and enables individuals' continuous development. In this context, determining lifelong learning tendencies is crucial for individuals to become effective and successful lifelong learners. The purpose of this study is to examine teachers' lifelong learning tendencies. This study will contribute to the development of strategies that can help teachers achieve continuous improvement in their education processes. The study is expected to provide valuable information for education faculties that train teachers, school administrators, and teachers. Furthermore, the findings are intended to contribute to the Ministry of National Education's in-service training programs and raise teacher awareness.

Keywords: Lifelong learning, lifelong education, classroom teachers, learning

ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

Bilginin hızla değişimi ve dönüşümü, bilgi paylaşım ağlarındaki çeşitliliğin artması, öğrenmenin yalnızca eğitim kurumlarıyla sınırlı kalmadığını ve yaşam boyu öğrenmenin artık bir zorunluluk haline geldiğini göstermektedir. Uzaktan eğitim, mobil öğrenme ve e-öğrenme gibi kavramların ortaya çıkması, bireylerin farklı coğrafyalardan kolaylıkla bilgi kaynaklarına erişimini sağlamaktadır. Bu durum, yaşam boyu öğrenme süreçlerini desteklemekte ve bireylerin sürekli gelişimlerini mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda, bireylerin etkili ve başarılı birer yaşam boyu öğrenen olabilmeleri için yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemektir. Bu inceleme, öğretmenlerin eğitim süreçlerinde sürekli gelişim göstermelerine yardımcı olabilecek stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Araştırmanın, öğretmen yetiştiren eğitim fakülteleri, okul yöneticileri ve öğretmenler için değerli bilgiler sunması beklenmektedir. Ayrıca, elde edilen bulguların, Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim programlarına katkı sağlayarak öğretmenlerin farkındalığını artırması hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Yaşam Boyu Öğrenme, Hayat Boyu Öğrenme, Öğretmen, Öğrenme

1. GİRİŞ

Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte bilginin hızlı birikimi, değişimi ve paylaşımının toplum üzerindeki etkilerini ele almaktadır. 21. yüzyılda öğrencilerin eğitim ve gelişimlerini okul ile sınırlı tutmadıkları, bunun yerine çeşitli kurslara ve sertifika programlarına katıldıkları vurgulanmaktadır. Bu durum, eğitime dair kavramların ve değişimlerin yalnızca eğitimcilerle sınırlı kalmayıp, toplumun her kesimini etkilediğini göstermektedir.

21. yüzyılda bilgi paylaşım kanallarının çeşitlenmesiyle birlikte uzaktan eğitim, e-öğrenme, mobil öğrenme ve açık eğitim gibi teknolojik kavramların, farklı coğrafyalardaki insanlara aynı anda veya istedikleri zaman ulaşma imkânı sağladığı belirtilmektedir. Bu gelişmeler, eğitimde erişilebilirliği artırmakta ve bilgiye ulaşımı kolaylaştırmaktadır. Böylece, eğitim süreçleri daha esnek ve katılımcı hale gelmektedir. Bu bağlamda, teknoloji, eğitimde yeni fırsatlar sunarak bireylerin sürekli öğrenme süreçlerini desteklemektedir.

Öğretmenlerin eğitici ve öğretici rolleri aracılığıyla bireylerin yaşam boyu öğrenenler olarak topluma kazandırılmasının önemini vurgulamaktadır. Öğretmenlerin alan bilgisi, genel kültür ve meslek bilgisi gibi becerilerin yanı sıra liderlik, bilgiye kaynak olma, arabuluculuk, bilgiyi transfer etme, rehberlik ve temsilcilik gibi önemli rolleri olduğu ifade edilmektedir. Bu roller, öğretmenlerin öğrencilerin gelişiminde ve başarılarında kritik bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, PISA gibi uluslararası değerlendirmelerde başarılı olan ülkelerde, öğrenci başarısının en önemli belirleyicilerinden birinin öğretmen niteliği olduğu belirtilmektedir. McKinsey & Company raporları da öğretmen kalitesinin eğitim sistemi kalitesi üzerinde doğrudan etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, bireylerin eğitim seviyelerinin öğretmenlerin eğitim düzeyleri ile paralel olarak geliştiği ifade edilmektedir.

Öğretmen yetiştirme kurumlarının, öğretmenlerin eğitim düzeylerinin gelişimine önemli katkılarda bulunduğu vurgulanmakta ve bu kurumların, nitelikli öğretmenler yetiştirme konusundaki rolleri üzerinde durulmaktadır. Bu durum, eğitim sisteminin genel kalitesini artırmak için öğretmenlerin sürekli gelişimini desteklemenin ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

Yaşam boyu öğrenme anlayışında öğretmenlerin çeşitli faktörlerinin, öğrenme-öğretme performansını nasıl etkilediğine dair önemli noktaları ele almaktadır. Öğretmenlerin öğrenme ortamına uyumu, becerileri, kişilikleri ve uygun ders materyali oluşturma yetenekleri, öğrenme süreçlerini doğrudan etkileyen unsurlardır. Ayrıca, bilgiyi üretmek, araştırmak, aktarmak ve yönetmek için zengin kanallar tercih etmenin önemi de vurgulanmaktadır.

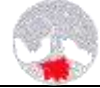
Bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkisiyle ortaya çıkan uzaktan eğitim, e-öğrenme, açık eğitim ve mobil öğrenme gibi kavramların, yaşam boyu öğrenmede kritik bir rol oynadığı belirtilmektedir. Bu sayede, öğrenmeye istekli bireyler, farklı dijital ortamlar ve coğrafyalarda bulunsalar bile, bilimsel ve akademik çalışmalara, kütüphane ve eğitim içeriklerine, bilgi kaynaklarına ve çeşitli ağlara kolayca erişim sağlayabilmektedir. Böylece, öğrenmeyi yaşam boyu sürdürebilmeleri mümkün hale gelmektedir.

Sonuç olarak, bireylerin iyi ve etkili birer yaşam boyu öğrenen olabilmeleri için yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin belirlenmesi büyük bir önem taşımaktadır. Bu, bireylerin eğitim süreçlerini daha etkin hale getirmek ve sürekli gelişimlerini desteklemek açısından kritik bir adımdır. Bu bağlamda, öğretmenlerin ve eğitim sisteminin, bireylerin yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmeye yönelik stratejiler geliştirmesi gerekmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yaşam Boyu Öğrenme

yaşam boyu öğrenmenin bireyi merkezine alan bir kavram olduğunu vurgulamaktadır. Bu anlayış, öğrenmenin yalnızca okul ortamında gerçekleşmediğini, aynı zamanda okul dışındaki faaliyetlerle de bireyin öğrenme sürecine katkıda bulunabileceğini ifade etmektedir. Yaşam

boyu öğrenme, öğrenmeyi belirli bir zaman dilimiyle sınırlamadan, bireylerin sürekli gelişimini destekleyen bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Babanlı ve Akçay, 2018).

Bireylerin öğrenme isteğini artıracak etkinliklerin önemine dikkat çekilmektedir. Bu tür etkinlikler, bireylerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirilmesiyle, onların üretken bir sürecin içinde yer almasını sağlamaktadır. Özellikle okullarda, küçük yaştan itibaren çocukların merakını artıran ve sosyal yönlerini geliştiren etkinliklere yer verilmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu yaklaşım, çocukların öğrenme motivasyonunu artıracak ve sosyal becerilerini geliştirecek ortamlar yaratmayı hedeflemektedir.

modern devletlerin eğitim-öğretim işlerini bir görev olarak üstlendiğini ve 19. yüzyıldan itibaren belirli yaş gruplarına zorunlu eğitim uygulamalarının getirildiğini ifade etmektedir. Ancak, eğitimin sadece bilginin aktarımı olarak nitelendirilmesinin yetersizliği, 20. yüzyılın ortalarından itibaren tartışılmaya başlanmıştır. Bu tartışmaların temelinde, bilim ve teknolojinin hızlı gelişimi yatmakta ve bu değişikliklerin ortalama bir insan ömrüne sığmadığı gerçeği bulunmaktadır.

20.yüzyıldan önce yaşam boyu öğrenme kavramının pek mümkün olmadığı, ancak günümüzde teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte öğrenmenin de bu değişimden etkilendiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, eğitim sistemlerinde de değişiklikler yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. "Yaşam boyu öğrenme" kavramı, 1970'li yıllarda ortaya çıkmış ve eğitim sistemlerinin genel olarak incelendiği bu dönemde hazırlanan raporlar ve yayınlar, günümüzdeki yaşam boyu öğrenme anlayışının şekillenmesine katkı sağlamıştır (Özçiftçi, 2014).

Yaşam boyu öğrenmenin önemini artıran önemli bir beceri olarak dijital yetkinliği vurgulamaktadır. Dijital yetkinlik, bilginin üretilmesi, değerlendirilmesi ve internetin aktif bir şekilde kullanılmasını içeren bir kavramdır. Günümüzde internet, tüm öğretmenlerin eğitim amaçlı kullandığı temel bir araç haline gelmiştir.

İnternet üzerinden yapılan ders paylaşımları, öğrenme süreçlerini olumlu yönde etkilemiş ve bireylerin bilgiye daha kolay ulaşmasını sağlamıştır (Satıroğlu, 2019). Bu durum, dijital yetkinliğin sadece bireyler için değil, eğitimciler için de ne kadar kritik bir öneme sahip olduğunu göstermektedir. Dijital araçların etkin kullanımı, öğrenme deneyimlerini zenginleştirirken, aynı zamanda öğrencilerin bilgiye erişimini hızlandırmakta ve öğrenme motivasyonlarını artırmaktadır.

Yaşam boyu öğrenmenin değişikliklere uyum sağlamanın en etkili yolu olduğunu vurgulamaktadır. Bu öğrenme anlayışı, bireylere ekonomik rekabeti güçlendirme ve iş bulma konusunda önemli avantajlar sağlarken, aynı zamanda sosyal dışlanmaya karşı mücadele etme fırsatı da sunmaktadır.

Sürekli öğrenme süreci, bireylerin sosyalleşmesine katkıda bulunarak, kendilerini daha iyi ifade etme imkanı tanımaktadır (Satıroğlu, 2019). Bu durum, bireylerin hem profesyonel hem de sosyal yaşamlarında daha etkin ve başarılı olmalarına yardımcı olmaktadır.

Yaşam boyu öğrenmenin geleneksel eğitim yöntemlerine alternatif olarak ortaya çıktığını belirtmektedir. Geleneksel yöntemler genellikle bilgi aktarımına odaklanırken, yaşam boyu öğrenme bilgiye ulaşma sürecini ön plana çıkarmaktadır. Bu yaklaşımda bilgi, bireysel olarak edinilmektedir ve bireyler, bilgiye ulaşırken bilginin doğruluğunu test etme fırsatına sahip olmaktadır.

Geleneksel eğitim yöntemleri, genellikle okul sınırları içinde edinilen bilgileri içerirken, yaşam boyu öğrenme, okul içindeki ve dışındaki tüm bilgi birikimlerini kapsamaktadır (Sarığöz, 2015). Bu bağlamda, okulda verilen eğitimle birlikte okul dışı faaliyetlerin birbirini tamamlayıcı bir şekilde ilerlemesi önemlidir.

2.1.1. Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı

Yaşam boyu öğrenmenin öneminin bireylere benimsetilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu süreçte en önemli unsur, öğrenme sorumluluğunu üstlenen kişinin kendisi olduğudur. Birey, öğrenmek istediği bilgi ve becerileri nasıl geliştirebileceğini ve ihtiyaç duyduğu sertifikaların neler olduğunu bilmelidir (Güllüpinar ve Gökalp, 2014).

Yaşam boyu öğrenen birey, kendi ihtiyaçlarının farkına vararak bu doğrultuda hedefler belirleyebilir. Zorluklarla karşılaştığında yılmadan ve bıkmadan hedeflerine ulaşmak isteyen birey, yeni beceriler edinme ve kendini her alanda geliştirme fırsatına sahip olacaktır. Bu durum, bireyin hem kişisel hem de profesyonel gelişimini destekleyerek, sürekli bir öğrenme süreci içinde kalmasına yardımcı olur.

Okulların yalnızca bilgi aktaran yerler olmaktan çıkıp, bireylerin öğrenme süreçlerine destek sağlayacak öğrenme ortamları oluşturması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, eğiticilerin yenilikleri takip etmesi, gerekli becerileri edinmesi ve öğrenme sürecinde edindiği bilgileri etkili bir şekilde kullanabilmesi önemlidir. Eğiticilerin bu bilgileri geliştirmesi ve yenilemesi, eğitim süreçlerinin kalitesini artıracaktır.

Bireylerin kazandığı becerilerin, yaşam içinde uygulanabilir olması gerektiği de belirtilmektedir. Öğrenilen bilgilerin pratikte kullanılması, bireylerin hayatlarına anlam katacak ve onları daha donanımlı hale getirecektir. Dolayısıyla, öğrendiklerimizi uygulayabileceğimiz ortamlara katılım sağlamak, bireylerin gelişimi için kritik bir öneme sahiptir (Satroğlu, 2019: 12).

Yaşam boyu öğrenmenin önemini ve gerekliliğini vurgularken, bilgilerin zamanla geçerliliğini yitirdiğini belirtmektedir. Bu nedenle, yetişkinlerin hayatına yeni öğrenmelerin entegre edilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Yaşam boyu öğrenme, bireylerin sürekli olarak bilgi edinme ve bu bilgileri uygulama yeteneğini geliştirmeye yönelik bir süreç olarak tanımlanmaktadır.

Ayrıca, yaşam boyu öğrenmenin, beşikten mezara kadar süren bir süreklilik olduğunu ve herkes için kaliteli eğitimin, çocukların erken yaşlardan itibaren sağlam bir temel oluşturması gerektiğini vurgulamaktadır. Temel eğitimin, gençlere giriş düzeyindeki mesleki eğitim ve öğretim sağlamasının yanı sıra, bilgiye dayalı ekonominin gerektirdiği temel becerileri de kazandırması gerektiği ifade edilmektedir (Mahiroğlu, 2005).

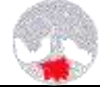
Yaşam boyu öğrenmenin amacını toplumda birliği sağlamak ve daha etkin bireylerin yetişmesine zemin hazırlamak olarak tanımlamaktadır. Eğitim-öğretim süreçlerinde insanların işbirliği yaparak öğrenmelerinin sürdürülebilirliğini sağlamak ve bu bilinci kazandırmak, bireylerin topluma aktif katılımcı vatandaşlar olarak yer alabilmesi için önemlidir (Babanlı ve Akçay, 2018).

Okullarda işbirliğine dayalı öğrenme modelinin benimsenmesi, öğrencilerin sosyal gelişimlerine önemli katkılar sunar. Sosyal yönden doyum sağlandığında, yeni bilgi ve becerilerin öğrencilere kazandırılması daha kolay hale gelir. Bu durum, sınıf içerisinde aktif katılımın sağlanmasıyla öğrenilen bilgilerin kalıcılığını artırır ve yaşam içinde uygulama oranını yükseltir.

2.1.2. Yaşam Boyu Öğrenmenin Önemi

Günümüzde bilim, sanayi ve teknoloji alanlarındaki hızlı gelişmelerin, insanların ekonomik, kültürel ve toplumsal yaşamlarına önemli etkiler yaptığını vurgulamaktadır. Bu değişimlere uyum sağlayabilmek için bireylerin yeni bilgi, beceri ve değerler edinmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Günümüzdeki örgün eğitim sisteminin, bireylerin ihtiyaçlarını yeterince karşılayamadığı belirtilmektedir. İnsanların doğumdan ölüme kadar süren öğrenme isteği, onları sürekli olarak bilgi arayışına yönlendirmektedir. Bu bağlamda, yaşam boyu öğrenme ve halk eğitimlerinin önemi giderek artmaktadır (Dolanbay, 2014).

Yaşam boyu öğrenmenin, gençlerin, çocukların ve yetişkinlerin ihtiyaç duyduğu eğitim olanaklarından sürekli olarak faydalanabilmelerine dayandığını vurgulamaktadır. Tarih boyunca, yetişkin eğitiminin gençler ve çocuklar için olan eğitimden farklı olduğu düşüncesinin geçerliliğini yitirdiği ifade edilmektedir.

Her yaşta ve her koşulda öğrenen bireylerin yetiştirilmesi için yaşam boyu öğrenmenin öneminin toplum tarafından benimsenmesi gerektiği belirtilmektedir (Satıroğlu, 2019). Bu, bireylerin sürekli gelişim göstermesi ve değişen dünyaya uyum sağlaması açısından kritik bir unsurdur.

Yaşam boyu öğrenmenin önemine vurgu yaparak, bazı bilgi ve becerilerin ilköğretim sürecinde bireylere kazandırılması gerektiğini belirtmektedir. Bu sayede bireyler, ilköğretim yıllarından sonra yaşam boyu öğrenme ile edindikleri becerileri geliştirme ve kullanma fırsatına sahip olurlar.

İnsanların ihtiyaçlarını karşılayabilecek niteliklere sahip olmalarının, onların mutluluğunu artırdığı ifade edilmektedir (Budak, 2009). Mutlu bireyler, ihtiyaçlarını karşıladıklarında çevrelerine fayda sağlayarak üretken hale gelirler.

Yaşam boyu öğrenmenin hızla değişen dünya düzenindeki önemine dikkat çekmektedir. Yaşam boyu öğrenmeyi anlamak için, onun bileşenleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmanın gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, yaşam boyu öğrenmeyi uygulayacak bireylerin yetiştirilmesi için deneyimli öğretmenlerin rolü büyük önem taşımaktadır.

Öğretmenlerin, yaşam boyu öğrenmeyi etkili bir şekilde aktarabilmeleri için bu kavramı iyi bir şekilde bilmeleri ve uygulamaları gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca, eğitim süreçlerinin ilerleyebilmesi için öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmenin önemini kavramaları da kritik bir unsurdur (Çağlar, 2017).

2.1.3. Yaşam Boyu Öğrenen Bireylerin Özellikleri

Yaşam boyu öğrenmenin bireylerin başkalarının yardımını olmadan istenilen bilgi düzeyine ulaşmalarını sağladığını vurgulamaktadır. Her ülkenin eğitim hedeflerinin, bireylerin öğrenmelerinden yalnızca kendilerinin sorumlu olabilecekleri bireyler yetiştirmek olduğu ifade edilmektedir.

Bu hedeflere ulaşmak için öğretmenlerin de yaşam boyu öğrenme konusunda öğrenen bir rol üstlenmeleri gerektiği belirtilmektedir. Öğrencilerin öğrenmesini destekleyen uygun öğrenme ortamlarının oluşturulması önemlidir. Yaşam boyu öğrenmede öğrencinin aktif bir rol oynaması gerektiği, duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edebileceği ortamların sağlanmasının, öğrenilen bilgilerin hayata aktarılmasını kolaylaştıracağı ifade edilmektedir.

Yaşam boyu öğrenen bireylerin yetişebilmesi için öncelikle bilgiyi okuyabilme becerisinin kazanılması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu becerilerin bireylere kazandırılmasında eğitim kurumları ve kütüphanelerin önemli bir sorumluluğu olduğu belirtilmektedir.

Bu bağlamda, ülkemizde öğretmen eğitim programlarının sadece mevcut öğretmenlere değil, aynı zamanda öğretmen adaylarına da bilgi okuryazarlığı becerilerinin nasıl kazandırılacağı konusunda araştırmalar yapılması gerektiği ifade edilmektedir (Kurbanoglu ve Akkoyunlu, 2007). Öğretmen adaylarının, okul hayatında edindikleri bilgi okuryazarlığı konusundaki birikimlerini iş hayatında öğrencilerine aktarabilecek deneyime sahip olmaları gerektiği vurgulanmaktadır.

Öğretmenlerin farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak tüm öğrencilere hitap edecek öğrenme modelleri geliştirmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, öğrencilerin keşfedilmemiş yeteneklerinin ortaya çıkmasına yardımcı olmanın yanı sıra, bireysel öğrenme modeli ile gerçekleştirilen sınıf içi etkinliklerde tüm öğrencilerin aktif katılımını sağlamaktadır. Öğretmenlerin, tüm öğrencilere hitap edecek etkinlikler planlayabilmesi için öğretim yöntem ve teknikleri konusunda yeterli bilgi birikimine sahip olmaları gerektiği belirtilmektedir.

Ayrıca, öğretmenlerin yenilikleri yakından takip etmeleri ve öğrencilerinin ihtiyaçlarını anlamaları da önemlidir.

Ülkemizde yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirmek için öğretmen adaylarına bu konuda eğitim verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu eğitim, öğretmen adaylarının meslek hayatında öğretme boyutunda başarılı olabilmeleri için kritik öneme sahiptir.

Öğrencilerin, amaçları doğrultusunda yönlendirilmeleri ve kendi ilgi ile yeteneklerinin farkında olmaları gerektiği ifade edilmektedir. Öğrenen bireylerin, kendi eksiklerini görerek gelişmeleri takip etmeleri, yaşam boyu öğrenmenin temel unsurlarından biridir.

Ayrıca, öğretmen adaylarının bilgi öğretiminden ziyade, öğrencilerle nasıl etkili bir iletişim kurabileceklerini ve onları yaşam boyu öğrenme konusunda nasıl yönlendirebileceklerini iyi bilmeleri gerektiği belirtilmektedir (Satiroğlu, 2019). Bu, öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme süreçlerini desteklemeleri ve onları motive etmeleri için gereklidir.

Yaşam boyu öğrenen bireylerde olması gereken özellikler şu şekildedir (Satiroğlu, 2019);

- Bireyler duygu ve düşüncelerini düzenleyebilmeli, bireysel öğrenmelerinin kontrolünü sağlayabilmelidir.
- Sorumluluklarının bilincinde olup değişim ve yeni düzene uyum sağlayabilmelidir.
- Problem çözme becerisine sahip olarak çözüm yolları üretebilmelidir.
- Çevresindekilerle etkileşim içine girerek yeni bilgileri almaya istekli olmalıdır.
- Bilgi teknolojisini kullanabilecek yeterliliğe sahip olmalıdır.
- Kendini gerçekleştirip yeteneklerinin farkına vararak iş hayatında kendine uygun seçimler yapabilir. (Epçacan, 2013).

Yaşam boyu öğrenen bireylerin yeniliklerden haberdar olmalarının, kendilerini yenileme fırsatına sahip olmaları açısından önemli olduğunu vurgulamaktadır. Teknolojinin hızla gelişmesi karşısında, mevcut bilgilerle yetinmek ve detaylara önem vermemek, bireylerin hiçbir alanda başarı elde edememelerine yol açabilir.

Ülkelerin her alanda gelişim sağlayabilmesi için bireylerin eğitim ve öğretim süreçlerine önem vermesi gerektiği ifade edilmektedir. Burada kritik nokta, öğretim programlarının yenilikler karşısında gözden geçirilerek, öğrencilere daha etkili bir şekilde sunulmasıdır. Bu düzenlemeler, yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirme hedefinin önündeki engellerin ortadan kaldırılmasına yardımcı olacaktır (Satiroğlu, 2019).

2.2. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları

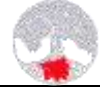
Yaşam boyu öğrenme sürecinde üç yolla ilerleyebiliriz. Bu yollar, formal eğitim, informal eğitim ve yaygın eğitimi kapsamaktadır. Bireyin eğitim yoluyla öğrenmelerinin (formal-örgün) yanında, yaşam içinde kendiliğinden oluşan öğrenmelerin (informal) ve yaygın eğitimin önemli rolü vardır. İnsanlar değerlerinin, becerilerinin hatta kişilik özelliklerinin bir kısmını bu yolla kazanırlar. Bireyin hayatında kültürlenmenin amaçlı olarak yapılan kısmına formal, diğer kısmına ise informal eğitim olarak adlandırılmaktadır. Yaygın eğitim ise uzaktan eğitim, halk eğitimi ve sertifika programları yoluyla aldığımız eğitimleri kapsamaktadır (Tanatar, 2017).

2.2.1. Örgün Eğitim

Örgün eğitimin yaşam boyu öğrenmenin temelini oluşturduğunu ve zorunlu eğitim veya formal eğitim olarak da anıldığını belirtmektedir. Örgün eğitim, ana sınıfından başlayarak yükseköğrenime kadar uzanan uzun bir eğitim sürecini kapsamaktadır. (Tanatar, 2017).

Örgün eğitimin resmi eğitim ve öğretim kurumlarında gerçekleştirildiğini vurgulamaktadır. Bu eğitim sürecinin sonunda, bireylerin edinmesi beklenen yeterlikler diploma ile belgelendirilir. Örgün eğitim süresince hedefler, kazanımlar ve amaçlar devlet tarafından planlı ve programlı bir şekilde belirlenmektedir.

Yaşam boyu öğrenme için örgün eğitimin temel oluşturabilmesi, öğrencilerin eğitimlerini planlayabilme yeteneklerine ve eğitime aktif olarak katılmalarına bağlıdır. Bu bağlamda, örgün

eğitim döneminde eğitim kurumlarının, öğrencilere yaşam boyu öğrenme becerilerini kazandırmaya yönelik uygun eğitim ortamları sağlaması önemlidir.

2.2.2. Yaygın Eğitim

Yaygın eğitimin örgün eğitime paralel olarak eğitim ve öğretim sisteminin içinde yer aldığını belirtmektedir. Yaygın eğitim, toplumun her kesimindeki her yaştan bireyin yararlanabileceği bir eğitim türüdür ve devlet ile sivil toplum kuruluşları tarafından desteklenmektedir.

Yaygın eğitimin temel amacı, toplumun niteliğini artırmaktır. Bu, bireylerin bilgi ve becerilerini geliştirmek, toplumsal farkındalığı artırmak ve genel olarak yaşam kalitesini yükseltmek için önemli bir fırsat sunar (Tanatar, 2017).

Örgün eğitime başlamamış, devam edememiş veya örgün eğitime devam etmesine rağmen istenen yeterliklere sahip olamayan kişilerin eğitimini yaygın eğitim kapsamında değerlendirmektedir. Bu eğitim türü, bireylere katıldıkları eğitim programlarının sonunda eğitim belgesi verilmesini sağlamaktadır.

Yaygın eğitim kavramı genellikle halk eğitimi ile eş anlamda kullanılsa da, iki kavram arasında bazı önemli farklılıklar bulunmaktadır. Öncelikle, halk eğitimi, esas olarak okula gitmeyen bireyleri hedef alırken, yaygın eğitimde böyle bir sınırlama yoktur. Bu, yaygın eğitimin her yaştan ve her kesimden bireylere hitap etmesini sağlar.

2.2.3. İnfomal Eğitim

İnfomal eğitimin bireyin yaşamında doğal bir şekilde gerçekleştiğini ve bilgi ile becerilerin kazanılması için özel bir düzenleme yapılmadığını açıklamaktadır. Bu tür öğrenme, bireylerin hedefledikleri amaçlara paralel olarak ikincil kazanımlar da sağlayabilir. Aşın eğitim olarak da bilinen infomal öğrenme, önceden belirlenmiş bir plan olmaksızın günlük yaşam içinde gerçekleşen öğrenme etkinlikleridir.

İnfomal öğrenme, örgün ve yaygın eğitimin aksine, planlı ve kasıtlı bir süreç değildir. Bu nedenle, belli bir plan ve amaç olmadan gelişigüzel bir şekilde gerçekleşir; bu durum, hem istenen hem de istenmeyen davranışların kazanılmasına yol açabilir. Ayrıca, kültürel özelliklerin gelecek nesillere aktarılması da infomal eğitim yoluyla sağlanmaktadır (Tanatar, 2017).

Yaşam boyu öğrenme kavramının ve ideolojisinin 19. yüzyılın sonlarına doğru dünya genelinde gündeme geldiğini belirtmektedir. Türkiye'de ise bu kavramın 2000'li yıllarda önemli bir gündem maddesi haline geldiği ifade edilmektedir.

Ülkemizde yaşam boyu öğrenme çalışmalarını tek elden yürütmek amacıyla, Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu kuruluş, yaşam boyu öğrenmenin önemini vurgulamakta ve devletin bu konudaki kararlılığını göstermektedir.

Günümüzde bireylerin eğitim yoluyla toplumsal ve ekonomik değişimin gerekliliklerine uygun olarak yetiştirilmesinin öneminin daha iyi anlaşıldığını vurgulamaktadır. Geleceğin bu çabalarla şekilleneceği fikri, eğitim politikalarının ve programlarının geliştirilmesinde önemli bir temel oluşturmaktadır.

Avrupa'nın, yaşam boyu öğrenme ve öğrenen toplum idealini gerçekleştirmek için daha fazla çaba sarf ettiği gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, çeşitli politikalar, başlatılan programlar ve parlamento, konsey gibi ilgili alt birimler tarafından oluşturulan çok sayıda resmi belge bulunmaktadır.

Yaşam boyu öğrenme kavramının asıl amacının değişimle bütünleşmek ve istihdam yaratmak olduğu düşünüldüğünde, bilgi ekonomisinin temel taşlarından birinin de yaşam boyu öğrenme olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır.

2.3. Yaşam Boyu Öğrenme ve Öğretmen

küreselleşen ve hızla değişen bilgi çağında bireylerin yenilik ve değişimlerle başa çıkabilmek için bilgi ve becerilerini güncellemeleri gerektiğini vurgulamaktadır. İş ve eğitim dünyasındaki

hızlı yenilikler, eğitilmiş ile eğitimsiz arasındaki uçurumun artması ve meslek uzmanlık alanlarındaki kaçınılmaz değişimler, okul eğitiminin ardından meslek hayatında da eğitimin sürekli olmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu bağlamda, kişiselleştirilmiş, esnek ve ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlenmiş yaşam boyu öğrenme faaliyetleri, bireylerin hem kişisel hem de mesleki gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Öğrenen bir toplumun inşasında kritik bir rolü olan öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme faaliyetlerine katılımı da büyük önem taşımaktadır (Manbaki, 2023). Day (2002) öğretmenler için yaşam boyu öğrenmenin neden önemli olduğunu şöyle açıklamıştır:

- Bilgi, beceri ve değerlerin aktarımında çok önemli bir role sahip olan öğretmenler, okulların en değerli varlığıdır. Öğretmenlerin eğitimle ilgili hedeflerine ulaşabilmeleri ve öğrencilere katkı sağlayabilmeleri, ancak iyi bir uzmanlık bilgisi ve sürekli eğitimle mümkün olmaktadır.
- Öğrencilerine yaşam boyu öğrenen birey olma motivasyonunu, ancak kendileri de yaşam boyu öğrenen bireyler olurlarsa kazandırabilirler.
- Değişimlerle ve yeniliklerle baş edebilmeleri için, öğretmenlerin kendi bilgi ve becerilerini kontrol etmeleri ve kendilerini yenilemeleri gereklidir ve bu ancak kariyerleri boyunca süren mesleki gelişim faaliyetleriyle mümkündür.
- Öğretmek karmaşık ve zorlayıcı bir iştir. Sınıflarda farklı ilgi, ihtiyaç ve yeteneklere sahip öğrenciler bulunur. Başarılı bir öğretmenlik için gelişmiş bir farkındalık ve uyum becerilerine ihtiyaç vardır. Bu noktada yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin katkısı büyük önem taşımaktadır.
- Öğretmenin müfredatı nasıl anladığı, onların kişisel ve mesleki özellikleri ve donanımlarıyla yakından ilgilidir. Dolayısıyla, eğitimin içeriği ve uygulamasına dair okullarda yürütülen her şeyin, öğretmenin kişisel ve mesleki ihtiyaçlarından bağımsız olarak düşünülmesi mümkün değildir.
- Başarılı okullar ve öğrenciler için başarılı öğretmenlere ihtiyaç vardır.

Manbaki (2023) açıklamalarına göre, eğitim politikalarının aktif uygulayıcıları olan öğretmenlerin sorumlulukları oldukça büyüktür. Bu bağlamda, şu noktalar öne çıkmaktadır: Eğitim politikalarının aktif uygulayıcısı olan öğretmenlerin, hem kendi kişisel ve mesleki gelişimleri hem de gelecek nesillerin donanımlı yetiştirilmesi için önemli sorumlulukları vardır. Bu sorumlulukları yerine getirme noktasında katılacakları yaşam boyu öğrenme etkinlikleri, eğitim öğretimin kalitesini artırmak, yeniliklere ve değişime uyum sağlamak için önem arz etmektedir.

Bu ifade, öğretmenlerin sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri gerektiğini ve bu süreçte yaşam boyu öğrenmenin kritik bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Ayrıca, yaşam boyu öğrenme, öğretmenlerin değişim ya da yenilikten kaynaklı belirsizlikleri yönetmelerine, toplum içerisinde ve uluslararası düzeyde etkili iletişim kurmalarına ve çatışma çözüm becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamaktadır.

Bu bağlamda, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik sürekli eğitim ve destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde eğitim kalitesinin artırılmasına önemli katkılar sunacaktır. Böylece öğretmenler, değişen koşullara daha iyi uyum sağlayarak, öğrencilerine daha etkili bir eğitim sunabilirler.

Manbaki (2023) açıklamalarında yaşam boyu öğrenmenin önemini ve yenilikçilikle olan ilişkisini şu şekilde ortaya koymaktadır:

Yaşam boyu öğrenme, sürekli değişimlere ve yeniliklere ayak uydurmak anlamına gelir. Bu sebeple yenilikçilik ve hayat boyu öğrenme birbirini teşvik eden kavramlardır. Yenilik karşısında birey, kendi eksiklerini fark eder ve öğrenme ihtiyacı doğar. Yeniliğe uyum sağlamak ve yeniliği uygulayabilmek için birey, öğrenme etkinliklerine katılır. Burada asıl olan, öğrenmeyi öğrenmek ve yaşam boyu öğrenmeyi bir yaşama şekli haline getirmektir.

Bu açıklama, yaşam boyu öğrenmenin bireylerin gelişiminde nasıl bir rol oynadığını ve yeniliklerle etkileşimini vurgulamaktadır. Yenilikler, bireylerin mevcut bilgi ve becerilerini sorgulamalarına ve geliştirmelerine olanak tanır. Bu süreçte, öğrenme etkinliklerine katılmak, bireylerin yeniliklere uyum sağlamasını ve bu yenilikleri etkili bir şekilde uygulayabilmesini destekler.

Öğrenmeyi öğrenmek, bireylerin kendi öğrenme süreçlerini yönetebilme yeteneğini geliştirmelerini sağlar ve böylece yaşam boyu öğrenmeyi bir yaşam tarzı haline getirir. Bu, hem kişisel gelişim hem de profesyonel başarı için kritik bir faktördür. Sonuç olarak, yaşam boyu öğrenme, bireylerin değişen dünyada daha etkili ve uyumlu bir şekilde var olabilmelerine yardımcı olur.

Keleş (2019) tarafından yapılan vurgulara göre, yaşam boyu öğrenme, eğitimdeki niteliği ve kalitesi artıran önemli bir unsurdur. Keleş'in ifadeleri şu şekilde özetlenebilir: Yaşam boyu öğrenme bilgi ve becerileri yüksek, bilgiyi doğru şekilde kullanmayı ve yönetmeyi bilen, girişimcilik becerileri yüksek, yenilikçi düşünen ve teknoloji okuryazarlığına sahip öğretmenlerin eğitimin niteliğini ve kalitesini yükselteceğini belirtmektedir.

Bu bağlamda, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme konusunda kritik bir role sahip olduğu sonucuna varılmaktadır. Öğretmenler, sürekli olarak kendilerini geliştirdiklerinde ve yeni bilgi ve beceriler edindiklerinde, eğitim süreçlerini daha etkili bir şekilde yönetebilirler. Ayrıca, yenilikçi düşünme ve teknoloji okuryazarlığı gibi beceriler, öğretmenlerin öğrencilere daha zengin ve etkili bir öğrenme deneyimi sunmalarına olanak tanır.

2.3.1. Yaşam Boyu Öğrenmede Öğretmen ve Okul

Bayram (2023) tarafından ifade edilen görüşlere göre, öğrenim gören her bireyin farklı yetenek ve geçmişe sahip olması, öğretim sürecini karmaşık hale getirmektedir. Bu karmaşıklığın üstesinden gelebilmek için öğretmenlerin yaşam boyu kendi bilgi birikimlerini yenilemeleri büyük önem taşımaktadır. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenen bireyler olabilmeleri için yapmaları gerekenler aşağıda sıralanabilir:

- Hem bireysel hem de mesleki becerilerini geliştirmelidir.
- Kendini eleştirebilen, sorgulayan ve sürekli araştırmaya önem veren bir rolde olmalıdır.
- Öğrenmeyi sevmeli ve iş birliği içinde çalışabilmelidir.
- Sürekli yenilenmeye açık olmalıdır.
- Disiplinlerarası alanlarda da gelişmeleri takip etmelidir.
- Bilgi-işlem teknolojilerini eğitime uyarlama becerisine sahip olmalıdır.
- Öğretmenin iyi bir iletişim becerisine sahip olması gerekir.
- Planlamalarda yeniliğe açık olmalı ve bunları okulda etkili ve verimli şekilde gerçekleştirilmesine liderlik etmelidir (Yıldızlı, 2019).

Bayram (2023) tarafından ifade edilen düşüncelere göre, yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, okulların rollerinde önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Bu bağlamda, okulların yaşam boyu öğrenme anlayışı çerçevesinde hem öğrencilerin hem de çevrenin ihtiyaç duyduğu öğrenmelerden faydalanabilmesi için değişime açık olmaları gerekmektedir.

Yaşam boyu öğrenme, bireylerin kişisel gelişim ve ileri eğitim arayışlarını bağımsız ve esnek bir şekilde karşılamalarına olanak tanır. Bu süreç, öğrenme ihtiyaçlarının hem resmi hem de gayri resmi ortamlarda her yerde karşılanabilmesini sağlar. Yaşam boyu öğrenme, yaştan bağımsız olarak herkesin ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerilere odaklanır.

Literatür, yaşam boyu öğrenmenin yirmi birinci yüzyıl becerileri olarak bilinen çeşitli becerileri kapsadığını ve bu becerilerin bilgi toplumlarında giderek daha fazla önem kazandığını göstermektedir. Kendi kendine öğrenme becerileri, bu becerilerin önemli bir parçasıdır. Alanyazın, yaşam boyu öğrenme ile öz-yönetim arasında yakın bir bağlantı olduğunu ortaya koymaktadır.

Greveson ve Spencer (2005), yaşam boyu öğrenme için özyönlendirmenin bir ön koşul olduğunu belirtirken, Candy (1991) öz-yönetimli öğrenmenin bireylerin yaşam boyu öğrenenler olmalarını sağlayan temel yollardan biri olduğunu vurgulamaktadır. Bu iki görüş, öz-yönetim ile yaşam boyu öğrenme arasında karşılıklı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

Öz-yönetim, bireylerin kendi öğrenme süreçlerini planlama, uygulama ve değerlendirme yeteneklerini içerir. Bu nedenle, bireylerin yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmeleri için öz-yönetim becerilerini edinmeleri kritik bir öneme sahiptir. Sonuç olarak, yaşam boyu öğrenme, bireylerin sürekli gelişimlerini destekleyen ve onlara esneklik sağlayan bir süreçtir.

Yaşam boyu eğitim kavramı içinde öz-yönetimli öğrenme, son yıllarda giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Günümüz toplumunun ihtiyaçları ve eğitim sisteminin gereklilikleri doğrultusunda, yaşam boyu öğrenme için öz-yönetimli öğrenme becerileri hayati bir rol oynamaktadır. Bireylere öğrenme ihtiyaçlarını belirleme ve bu ihtiyaçlara uygun stratejileri seçme fırsatı tanındığında, öğrenciler öğrenme süreçlerini daha kişisel ve özgün bir şekilde deneyimleme şansı bulurlar.

Bu bağlamda, öğrencilerin öğrenmelerinin sorumluluğunu üstlenmelerine izin vermek, onların öz-yönetimli öğrenme becerilerini geliştirmelerine ve özgür öğrenenler olarak yaşam boyu öğrenme yolculuklarına katkıda bulunur. Öz-yönetimli öğrenme, bireylerin kendi öğrenme süreçlerini planlama, uygulama ve değerlendirme yeteneklerini içerdiğinden, bu becerilerin kazandırılması, bireylerin yaşam boyu öğrenme becerilerini güçlendirir.

Sonuç olarak, yaşam boyu öğrenme ve öz-yönetimli öğrenme, birbirleriyle ilişkili ve birbirini destekleyen kavramlardır. Bu nedenle, öz-yönetimli öğrenme konusunun ele alınması, eğitim alanında önemli bir gereklilik olarak görülmektedir (Bayram, 2023). Bu yaklaşım, bireylerin eğitim süreçlerinde daha aktif ve etkili bir rol oynamalarını sağlayarak, öğrenme deneyimlerini zenginleştirecektir.

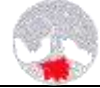
2.3.2. Yaşam Boyu Öğrenme Sürecinde Öğretmenin Rolü

Eğitimin zorunluluk ve ihtiyaç olarak var olduğu günümüzde, kültürler arası paylaşım ve aktarımın yanı sıra sosyal yaşantının gereklilikleri doğrultusunda öğretmenlik mesleği büyük bir önem taşımaktadır. Öğretmen, bir ulusun geleceğini şekillendiren çocukları, milli duygulara sahip, vatan sevgisiyle dolu, geçmiş tarihini anlayabilen ve geleceğin şartlarını öngörebilen bireyler olarak yetiştiren eğitim sisteminin önemli bir paydaşı ve mimarıdır (Gedik, 2019: 41). Bu bağlamda, öğretmenler yalnızca bilgi aktaran kişiler değil, aynı zamanda öğrencilerin karakter gelişiminde, sosyal becerilerinin kazandırılmasında ve topluma entegre olmalarında kritik bir rol oynamaktadır. Eğitim süreçlerinde öğretmenlerin etkili bir şekilde görev alması, toplumun ilerlemesi ve bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmeleri açısından son derece önemlidir. Öğretmenlik mesleği, bireylerin sadece akademik bilgilerini değil, aynı zamanda değerlerini, etik anlayışlarını ve sosyal sorumluluklarını da geliştirmelerine katkıda bulunarak, daha bilinçli ve duyarlı bir toplumun oluşmasına yardımcı olur.

Nitelikli uygulayıcılara sahip olmadığımız sürece, hangi eğitim sistemini uygularsak uygulayalım verim elde edemeyeceğimiz gibi, istenilen hedeflere de ulaşmak mümkün olmayacaktır. Eğitim sisteminde başarıya ulaşabilmek için öğretmenlerin nitelikli olması büyük bir gerekliliktir. Hedefler ve davranışlar sisteme uygun olsa da, bu hedeflere ulaşabilecek yeterli öğretmenler yoksa gerçekleştirilen etkinlikler boşa gidecektir.

Cumhuriyet dönemi öncesinde ve sonrasında, öğretmen yetiştirme konusunda çeşitli politikalar geliştirilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır. Tarihin her döneminde olduğu gibi, günümüzde de bu çabaların boşa gitmemesi için öğretmenlerimizi iyi yetiştirmek zorundayız (Ocak, 2006). İyi yetişmiş öğretmenlerin varlığı, ülkelerin eğitim seviyelerinin yükselmesini sağlayacak ve toplumsal gelişime önemli katkılarda bulunacaktır.

Bu nedenle, öğretmen yetiştirme süreçlerine gereken önemin verilmesi, eğitim kalitesinin artırılması ve öğrencilerin potansiyellerini gerçekleştirmeleri açısından kritik bir adımdır.

Eğitim sistemlerinin başarısı, nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesiyle doğrudan ilişkilidir ve bu durum, gelecekteki nesillerin eğitimine de olumlu yansımacaktır.

Yaşam boyu öğrenme, hayatla iç içe olan tüm öğrenme fırsatlarından yararlanmayı sağlayarak bireyi geliştiren bir süreçtir. Bu süreçte öğretmenin üstlendiği rol büyük bir öneme sahiptir. Öğretmen, yalnızca bilgiyi aktaran ve sunan bir figür olmaktan çıkarak, bilgiyi öğrenme ve bilgiye ulaşma yollarını gösteren bir rehber konumuna gelmektedir. Bu sayede birey, sürekli yeni öğrenme yollarına ulaşacak ve bilgiyi zihninde yapılandırarak inşa edecektir.

Okul öğrenmeleri ve okul kitapları, öğrencinin farklı düşünmesini teşvik etmeli ve kesin yargılardan ziyade tartışmaya ve düşünmeye katkıda bulunmalıdır. Öğretmenler, bu süreçte koç unvanını üstlenerek öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmalıdır. Ayrıca, okuldaki öğrenmenin bilgi depolamaktan öteye geçmesi gerekmektedir. Bilgiyi doğrudan aktarmak yerine, öğretmenler öğrencilerine bilgiyi gerçek yaşamda uygulayabilecekleri fırsatlar sunmalıdır. Böylece birey, belli kalıpların dışına çıkarak bilgiyi daha faydalı bir hâle getirebilecektir (Ayaz, 2016).

Sonuç olarak, öğretmenlerin rolü, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde aktif katılımcılar olmalarını sağlamak ve bilgiyi yaşamlarıyla ilişkilendirmelerine yardımcı olmaktır. Bu yaklaşım, bireylerin yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmelerine ve sürekli bir öğrenme sürecine dahil olmalarına olanak tanır.

Eğitim programlarının, öğrencilere çok yönlü, soyut, eleştirel, yaratıcı, bağımsız düşünme, problem çözme, etkili iletişim becerileri kazanma, bilgi üretme, öğrenmeyi öğrenme, kendilerini değerli hissetme, kapasitelerine güvenme ve farklılıklara değer verme gibi konularda rehberlik etmesi gerekmektedir. Bu hedefler, ancak yaşam boyu öğrenme ile sağlanabilir (Özden, 2005).

Türkiye’de yaşam boyu eğitim politikalarıyla ilgili az sayıda resmi raporda, Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinin etkileri açıkça görülmektedir. Türkiye’nin, yaşam boyu eğitim politikalarını geliştirirken dayandığı temel dinamiğin Avrupa Birliği’ne üyelik olduğu, resmi metinlerden anlaşılmaktadır. Ancak Türkiye’nin ihtiyaçları ve sorunları, diğer ülkelerden farklılık göstermektedir. Bu nedenle, Türkiye’nin kendine özgün eğitim politikaları oluşturması gerekmektedir (Bağcı, 2011).

Türkiye’nin eğitim sisteminin, ulusal bağlamda belirlenen ihtiyaçlara ve toplumsal dinamiklere uygun olarak geliştirilmesi, eğitim kalitesini artırmak ve bireylerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarmak açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, yaşam boyu öğrenme ilkelerinin benimsenmesi ve uygulanması, bireylerin sürekli gelişimlerini destekleyecek ve toplumsal ilerlemeye katkıda bulunacaktır.

Yaşam boyu öğrenme, hayatın içerisinde yer alan ve iç içe geçmiş tüm öğrenme imkanlarından faydalanmayı sağlayan, bireyi sürekli olarak geliştiren bir süreçtir. Bu süreçte eğitim hizmetlerinde önemli bir etkiye sahip olan öğretmenlerin, yaşam boyu öğrenme sürecinde rol modeli olduğu bilinmektedir (Gedik, 2019).

Öğretmenler, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde sadece bilgi aktaran kişiler değil, aynı zamanda öğrenmeyi teşvik eden, destekleyen ve yönlendiren rehberlerdir. Onların tutumları, davranışları ve öğrenme yaklaşımları, öğrencilerin yaşam boyu öğrenme anlayışlarını şekillendirmekte büyük bir etkiye sahiptir. Bu nedenle, öğretmenlerin kendileri de sürekli öğrenme süreçlerine dahil olmalı ve gelişimlerine önem vermelidir. Böylece, öğrencilerine daha iyi bir örnek olabilecek ve onların da yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunabileceklerdir.

Eğitimin bir parçası olan okulun etkililiğinin artırılmasında en önemli etkenlerden biri nitelikli insan gücünün geliştirilmesidir. İnsan gücünün, mesleğe hazırlık döneminde olduğu kadar çalışma hayatında da teknolojik gelişmelere uyum sağlaması büyük bir önem taşımaktadır.

Okullarda çalışan öğretmenlerin ve diğer personelin, eğitimin geliştirilmesinde kritik bir rolü olduğu bilinmektedir.

Okuldaki tüm bireyler, bireysel olarak değil, bir bütün olarak eğitimin gelişmesine katkı sağlayabilir. Bu bağlamda, öğretmenler, öğrencilerinin öğrenmesinden sorumlu olan kişiler olarak, sosyal öğrenme ortamlarını da şekillendirmelidir (Satiroğlu, 2019). Öğretmenlerin, öğrencilerin öğrenme süreçlerini desteklemesi ve öğrenme ortamlarını zenginleştirilmesi, eğitimin kalitesini artırmak için hayati bir öneme sahiptir. Nitelikli insan gücünün geliştirilmesi, sadece öğretmenlerin değil, aynı zamanda okulun genel işleyişinin ve eğitim sisteminin de güçlenmesine katkıda bulunacaktır. Bu nedenle, öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerine yönelik fırsatlar sunulması, eğitim sisteminin başarısını doğrudan etkileyecektir.

Öğretmenler, bilgi, beceri ve değerlerin aktarılmasını sağlayan okulların en değerli bireyleridir. Eğitimsel hedeflere ulaşabilmek için öğretmenlerin meslekleri konusunda iyi bir şekilde yetişmeleri ve kariyerlerine olumlu etki edecek biçimde mesleki anlamda kendilerini geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır. Öğretmenlerin refahı ve profesyonel olarak gelişebilmeleri için desteklenmeleri, öğrenme ve başarıyı artırma çabalarının ayrılmaz bir parçasıdır (Poyraz ve Bayrakçı, 2015).

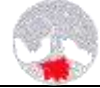
Öğretmenlerin, bu zorlu görevi başarıyla yerine getirebilmeleri için gerekli kişilik özelliklerine sahip olmaları da kritik bir faktördür. Olumsuz kişilik özelliklerine sahip öğretmenlerin, öğrencilerin tüm hayatlarını olumsuz yönde etkileyebileceği belirtilmektedir (Kılıç, 2005). Bu nedenle, öğretmenlerin hem mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi hem de kişisel gelişimlerine yönelik desteklerin sağlanması, eğitim kalitesinin artırılması açısından son derece önemlidir. Öğretmenlerin olumlu bir öğrenme ortamı yaratabilmeleri ve öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmeleri için gerekli olan bu destekler, eğitim sisteminin genel başarısını da etkileyecektir.

Gelecek yıllarda öğretmenlik mesleği, rehber, öğretmen rehberi ve arabulucu gibi yeni rolleri benimseyerek değişime uğrayacaktır. Öğrencilerin kendi sorumluluklarını alabilmeleri için öğretmenlerin görevleri arasında onlara destek vermek ve yardım etmek önemli bir yer tutmalıdır. Aktif öğrenme ve öğretme yöntemlerini geliştirip uygulamaya koyarak, örgün ve yaygın öğrenmenin gerçekleştiği ortamlarda öğretmenlerin ve öğrencilerin nasıl öğrenebileceği konusunda gerekli becerileri edinmeleri öngörülmektedir (Mahiroğlu, 2005).

Öğretmen, sadece okulda ve sınıfta görevli olan bir kişi değil, aynı zamanda toplumun her köşesinde, eğitimin her alanında örnek olan bir liderdir (Ataünal, 2003). Bu bağlamda, öğretmenlerin rolü, öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra sosyal ve duygusal gelişimlerine de katkıda bulunmak olarak genişlemektedir. Öğretmenler, bireylerin hayatlarında kalıcı etkiler bırakacak şekilde rehberlik yapmalı ve öğrenme süreçlerinde aktif birer katılımcı olmalıdır. Bu değişim, eğitim sisteminin daha etkili ve kapsayıcı hale gelmesine yardımcı olacaktır.

Öğretmenlerin geliştirilmesinde asıl önemli olan, öğretmenin etkili öğretmenlik davranışlarını gösterebiliyor olmasıdır. Etkili bir öğretmen, öğrencilerine ve birlikte çalıştığı meslektaşlarına karşı görev ve sorumluluklarını bilir. Öğrencilerinin ihtiyaç ve istekleriyle ilgilenir, onları doğru anlayabilmek için çaba gösterir. Özellikle öğrencilerinin bireysel özelliklerini göz önünde bulundurarak, bireysel özelliklerine uygun öğrenme ortamları düzenler.

Ayrıca, etkili öğretmen, öğrencilerinin eğitim öğretim sürecinde sergilediği tutum ve davranışlarını deneme olanağı sağlarken, öğrencilerinin performanslarını artıran doğru davranışları da destekler (Satiroğlu, 2019: 18). Bu bağlamda, öğretmenlerin sadece bilgi aktarımıyla sınırlı kalmayıp, öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif bir şekilde katılmalarını teşvik etmeleri gerekmektedir. Etkili öğretmenlik, öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkararak, onların akademik ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunma amacını taşır. Bu nedenle,

öğretmenlerin sürekli olarak mesleki gelişimlerine yatırım yapmaları ve etkili öğretim stratejilerini benimsemeleri büyük önem arz etmektedir.

Sınıf ortamı, öğrenme konusunda farklı yetenek ve özelliklere sahip, çeşitli kültürlerden gelen öğrencilerden oluşur. Başarılı öğretim, hem kişisel hem de profesyonel anlamda katılımı gerektirir. Öğrencilere yaşam boyu öğrenmeyi aşılayan kişiler öğretmenler olmalıdır. Bu nedenle, yaşam boyu öğrenmede istekli olunmalı ve aktif katılım sağlanmalıdır (Poyraz ve Bayrakçı, 2015).

Ancak öğretmenlerin meslekleri için gerekli bilgi donanımına sahip olmaları yeterli değildir. Dersleri işlerken, bildiklerini öğrencilerinin seviyelerine uygun bir şekilde aktarabilmeleri büyük önem taşır (Kılıç, 2005). Öğrencilerin farklı özelliklere sahip olması, sınıf atmosferinde yapılan eğitimin değişiklik göstermesine sebep olur. Bu durum, öğretmenlerin ders planlarını ve öğretim yöntemlerini çeşitlendirmelerini gerektirir.

Etkili bir öğretim süreci, her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine uygun bir yaklaşım sergilemeyi içerir. Öğretmenler, öğrenci katılımını artırmak ve öğrenme ortamını zenginleştirmek için farklı öğretim stratejileri ve materyalleri kullanarak, sınıf içindeki çeşitliliği olumlu bir şekilde değerlendirmelidir. Bu yaklaşım, öğrencilerin motivasyonunu artırırken, öğrenme süreçlerinin daha etkili ve verimli hale gelmesine katkıda bulunacaktır.

Öğretmenler, sınıf ortamında istenmeyen davranışlara sahip öğrencileri bazen görmezden gelmelidir. Bu yaklaşım, sınıf içerisindeki gereksiz gerginliği azaltarak daha olumlu bir öğrenme ortamı yaratabilir. Sınıfta farklı özelliklere sahip öğrencilerin bulunduğu unutulmamalıdır; bu nedenle, her öğrencinin bireysel ihtiyaçları dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin problemleri dinlenmeli ve gerekirse konular tekrar edilmelidir (Kılıç, 2005).

Öğretmenler, öğrencilerin yaşantılarıyla öğrendikleri konular arasında ilişki kurmalarını sağlayarak, derslerin anlamlı hale gelmesine yardımcı olabilir (Ataunal, 2003). Bu bağlamda, öğrenme süreci, öğrencilerin ilgi ve zevk duyduğu bir kavram haline getirilmelidir. Öğretmen, öğrenmeyi öğreterek, bu bilgilerin davranışa dönüşmesini sağlayarak kalıcılığı artırmalıdır.

Etkili bir öğretim süreci, öğrencilerin aktif katılımını teşvik ederken, öğrenilen bilgilerin günlük yaşamlarıyla bağlantı kurmasını da sağlar. Bu sayede, öğrenciler öğrenme süreçlerine daha fazla ilgi gösterebilir ve bilgileri daha kalıcı hale getirebilir. Öğretmenlerin bu tür bir yaklaşımı benimsemesi, öğrencilerin motivasyonunu artıracak ve öğrenme deneyimlerini zenginleştirecektir.

Yaşam boyu öğrenme becerilerinin öğretilmesinden sorumlu olan öğretmenin, öncelikli olarak bu becerilere sahip bir birey olması gerekmektedir. Mesleki gelişim süreklilik arz ettiğinden, öğretmenlerin sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri önemlidir. Yeniliklere açık ve kendini geliştiren öğretmenler, yetiştirdikleri bireylerde de benzer niteliklerin oluşmasına katkı sağlar. Bu nedenle, yaşam boyu öğrenme becerilerinin bireylere küçük yaşlardan itibaren kazandırılması konusunda öğretmenlere büyük bir görev ve sorumluluk düşmektedir (Ayaz, 2016).

Doğumdan itibaren başlayan öğrenme eğilimi, ilk başta aile bireylerinin etkili olduğu bir süreç olarak gelişirken, okul yaşamıyla birlikte öğretmenin ve sosyal çevrenin rolü de belirgin hale gelir. Öğretmenler, öğrencilerin öğrenme süreçlerini yönlendiren önemli figürlerdir ve onların öğrenme deneyimlerini zenginleştirmek için çeşitli stratejiler geliştirmelidir. Bu bağlamda, öğretmenlerin sadece bilgi aktarımında bulunması değil, aynı zamanda öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve iletişim gibi yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaları gerekmektedir.

Bireye kazandırılması gereken özellikler, kalıtımla gelen nitelikler ve sosyal çevre bağlamında ele alınmaktadır. Temel eğitim, bireyin gelişimi açısından kritik bir dönemdir ve bu süreç, kalıtım ve çevresel faktörlerin etkileşimi üzerine oturtulmalıdır. Özellikle ilköğretim öğretmenleri

başta olmak üzere, yetiştirilecek öğretmenlerin eğitiminde özel önlemler alınması büyük önem taşımaktadır.

Öğretmenler, öğrencilerini yaşam boyu öğrenme perspektifinde kendilerini model alacak şekilde yetiştirmekle yükümlüdür (Budak, 2009). Bu bağlamda, öğretmenlerin davranışları, tutumları ve değerleri, öğrencilerin kişisel gelişimlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Birey, okula başlamadan önce aile bireylerini model alırken, okul yaşamıyla birlikte rol model kavramı öğretmen üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Öğretmenler, sadece akademik bilgi aktarmakla kalmayıp, aynı zamanda öğrenciler için birer örnek teşkil etmelidir. Bu nedenle, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme becerilerini benimsemesi ve bu becerileri öğrencilerine aktarabilmesi, bireylerin gelecekteki öğrenme süreçleri ve sosyal yaşamları üzerinde olumlu etkiler yaratacaktır. Öğrencilerin, öğretmenlerini rol model olarak kendi öğrenme süreçlerinde aktif ve etkili bireyler haline gelmeleri sağlanmalıdır.

Öğretmenlerin en önemli görevi, tüm öğrencilerine yaşam boyu öğrenme becerilerini kazandırmak olmalıdır. Bu bağlamda, öğretmenlerin öğrencilerine bu konuda istekli olduklarını ve katılımlarını artıracak şekilde yaklaşmaları gerekmektedir (Poyraz ve Bayrakçı, 2015). İnsanoğlu, bilgi değişikliklerine bilişsel anlamda her zaman yetişemeyebilir; bu nedenle, öğretmenlerin "yaşam boyu öğrenme" becerilerine sahip olmaları büyük bir önem taşımaktadır. Günümüzde öğretmen profilinde, öğretmenlerin sadece mevcut bilgi ve becerilere sahip olmaları değil, aynı zamanda bulundukları zamanın gerisinde değil, ilerisinde yer alarak toplumdaki bireylere rehber olmaları beklenmektedir (İzci ve Koç, 2012). Bu, öğretmenlerin sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri ve yeniliklere açık olmaları gerektiği anlamına gelir.

Öğretmenler, çağın getirdiği yeniliklere uyum sağladıkları takdirde, öğrencilerine daha etkili bir öğrenme deneyimi sunabilir ve topluma fayda sağlayabilirler. Bu süreçte, öğretmenlerin, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve iletişim gibi yaşam boyu öğrenme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaları, bireylerin gelecekteki başarıları için kritik bir rol oynamaktadır. Sonuç olarak, öğretmenlerin bu becerileri kazandırma konusundaki kararlılığı, eğitim sisteminin kalitesini ve toplumun gelişimini doğrudan etkileyecektir.

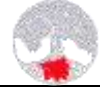
Öğretmenler, üniversiteden mezun oldukları zaman sadece öğretmenin rolünü değil, aynı zamanda öğrenen rolünü de sürdürmeleri gerektiğinin bilincinde olmalıdır. Bu, öğretmenlerin hem mezun oldukları alanda hem de pedagojik alanlarda değişiklikleri ve yenilikleri takip etmeleri gerektiği anlamına gelir (Kurbanoglu ve Akkoyunlu, 2007). Öğretmenlik, ömür boyu süren bir süreçtir ve bu süreçte öğretmenlerin sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri önemlidir.

Geleceğin öğretmen adaylarının, kendi kendine öğrenen bireyler olmaları için gerekli bilgi ve donanımına sahip olmaları gerekmektedir (Alkan ve Erdem, 2013). Bu, yalnızca akademik bilgiyle sınırlı kalmamalı; aynı zamanda eleştirel düşünme, problem çözme ve yeniliklere açık olma gibi yaşam boyu öğrenme becerilerini de içermelidir. Öğretmenler, öğrencilerine örnek olarak bu becerileri geliştirmeli ve onlara öğrenme süreçlerinde rehberlik etmelidir.

Bireyler, yaşamları boyunca edindikleri bilgi ve becerileri yaşam boyu öğrenme yetenekleri sayesinde kazanırlar. Bu beceri ve yeterliliklerin kazandırılmasında öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Öğretmenler, öncelikle bu özelliklere kendileri sahip olmalı ve daha sonra bireyleri bu yeterliliklere uygun bir şekilde yetiştirmelidir.

Öğretmen, yaşam boyu öğrenme becerilerinin kazandırılmasında rol model olabilmelidir. Bu, öğretmenlerin kendi öğrenme süreçlerini açık bir şekilde sergilemeleri ve öğrencilerine sürekli öğrenme konusunda ilham vermeleri anlamına gelir. Öğrencilerinin, kendilerinin ektiği tohumlarla filizleneceğini unutmamalıdır (Satiroğlu, 2019).

Etkili öğretmen, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak eğitim-öğretim sürecini yönlendirir. Bu süreci başarılı bir şekilde tamamlayabilmek için tüm öğrencileri

geliştirme bilincine sahip olmalıdır. Sürekli olarak kendini geliştirmesi gerektiğinin farkında olan bir öğretmen, öğrenmeyi destekleyecek bir sınıf atmosferinin oluşmasına katkıda bulunur. Etkili öğretmen, sınıf içerisinde işbirlikçi öğrenmeye yönelik etkinliklere yer vererek öğrencileri arasında paylaşımı ve başarıyı özendirir. Yaptığı çalışmaların kalıcılığını artırmak amacıyla öğrencilerini ödüllendirir. Ayrıca, öğretimin kalitesinden ödün vermeden en iyi sonuca ulaşabilmek için çabasını aksatmadan sürdürmelidir (Can, 2004).

Kısaca, öğretmenler, öğrencilerinin derse aktif katılımlarını sağlayacak teknikleri iyi bilmeli ve onları derse katılmaları için cesaretlendirmelidir (Kılıç, 2005). Bu yaklaşım, öğrencilerin öğrenme süreçlerine daha fazla dahil olmalarını ve kendi öğrenmelerini yönlendirmelerini sağlar. Etkili öğretmenlik, sadece bilgi aktarmakla kalmayıp, aynı zamanda öğrencilerin potansiyellerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olmayı da içerir. Bu nedenle, öğretmenlerin sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri ve yeniliklere açık olmaları, eğitim sürecinin kalitesini artırmada kritik bir rol oynamaktadır.

Öğretmenler, tüm öğrencilerini çok iyi gözlemlemeli ve onların keşfedilmemiş yeteneklerini ortaya çıkarabilmelidir. Bu süreçte, öğrenenlerin hepsinin aynı hazırbulunuşluk düzeyine sahip olduğunu düşünmek yanlıştır. Her öğrencinin farklı öğrenme stilleri, ilgi alanları ve yetenekleri vardır; bu nedenle öğretmenlerin, bu farklılıkları göz önünde bulundurarak eğitim sürecini planlamaları gerekmektedir.

Önemli olan, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak tüm öğrencilere hitap edecek bir öğrenme modeli geliştirebilmektir. Bu, öğretmenlerin esnek olmalarını ve farklı öğrenme stillerine uygun stratejiler uygulamalarını gerektirir. Örneğin, görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stillerini dikkate alarak ders içeriklerini çeşitlendirmek, öğrencilerin daha etkili bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olabilir.

Yaşanan teknolojik gelişmeler ve dünyanın hızlı değişim döngüsü, öğretmenlik mesleğinin karakterini önemli ölçüde etkilemektedir. Günümüzde öğretmen, eğitim-öğretim sürecinde bilgiyi alan, aktaran ve paylaşan bir konumda olmanın ötesinde, bilgiyi öğretme ve bilgiye ulaşma yollarını gösteren bir rehber rolünü üstlenmektedir. Bu süreçte öğretmenlerin, öğrenciler üzerinde yadsınamaz etkileri bulunmaktadır.

Modern eğitim sisteminin gereklilikleri doğrultusunda, yaşam boyu öğrenen bireylerin yetiştirilmesi için öğretmenlerin de kendilerini yaşam boyu öğrenen bireyler olarak geliştirmeleri ve değişimleri takip etmeleri ön koşul olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda, öğretmenlerin sadece bilgi aktarmakla kalmayıp, aynı zamanda kendi öğrenme süreçlerini de sürekli olarak güncellemeleri önemlidir.

Değişimleri takip etmenin yanı sıra, öğretmenlerin bilgiyi özümsemeleri, uygulamada tecrübe kazanmaları ve bu tecrübeleri sınıf ortamında etkin bir şekilde kullanmaları gerekmektedir. Bu, öğretmenlerin, öğrencilere daha etkili bir öğrenme deneyimi sunmalarına olanak tanır. Öğretmenlerin, edindikleri bilgileri ve deneyimleri sınıf ortamında uygulamaya dönüştürmeleri, öğrencilerin öğrenme süreçlerini zenginleştirir ve onları daha aktif katılımcılar haline getirir (Gedik, 2019).

Geleceği oluşturacak öğrencilerin yetişmesinde öğretmenlerin rolü büyük bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme olgusunu benimseyerek model olmaları ve bu kavramın toplum çapında kabul görmesine katkı sağlamaları beklenmektedir. Öğretmenler, yalnızca bilgi aktaran kişiler değil, aynı zamanda öğrenmeyi teşvik eden, merak uyandıran ve öğrencilerine örnek olan bireyler olmalıdır.

Öğretmenlerin bilgiye açlık düzeylerinin ve öğrenmeye yönelik merak düzeylerinin yüksek olması, eğitim sürecinin kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri, yeni bilgiler edinmeleri ve değişen eğitim dinamiklerine uyum sağlamaları gerekmektedir.

Özellikle 21. yüzyılda bilgi toplumları içinde, bireylerin öğrenmeyi öğrenme becerilerini kazanmaları ve bilgiye ulaşma yollarını keşfetmeleri için nitelikli öğretmenlere ihtiyaç vardır. Bu öğretmenler, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmalı, onlara rehberlik etmelidir (Gedik, 2019).

Toplumsal değişimin önemli paydaşı olan öğretmenlerin, okuldaki, sınıf içindeki ve toplumdaki rollerinin gerektirdiği şekilde kendilerini sürekli güncel tutmaları büyük bir önem taşımaktadır. Öğretmenler, yalnızca bilgi aktaran bireyler değil, aynı zamanda toplumsal gelişimin ve eğitim sisteminin dinamiklerini şekillendiren kritik aktörlerdir. Bu nedenle, öğretmenlerin mesleki ve alan bilgilerini sürekli olarak geliştirmeleri ve güncellemeleri gerekmektedir.

Öğretmenlerin, yaşantılar yoluyla bilgi aktarabilme yeteneğine sahip olmaları, çoklu okuryazarlıklara hâkim olmaları ve yaşam boyu öğrenme ile 21. yüzyıl öğretmen yeterliklerine sahip olmaları beklenmektedir. Bu özellikler, öğretmenlerin, öğrencilerin öğrenme süreçlerini etkili bir şekilde yönlendirebilmeleri için kritik öneme sahiptir.

Ayrıca, öğretmenlerin ömür boyu öğrenmeye eğilimli olmaları, kendi gelişimlerini sürdürmelerinin yanı sıra, öğrencilerine de bu anlayışı aşılamlarına olanak tanır. Eğitim sisteminin çalıştırıcı ögesi olarak, öğretmenlerin bu rolleri başarıyla yerine getirmeleri, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde olumlu sonuçlar doğuracaktır (Gedik, 2019).

Yaşam boyu öğrenme, bireylerin öğrenme süreçlerini okul dışında da sürdürmelerini ve edindikleri bilgileri sürekli olarak güncellemelerini teşvik eden bir yaklaşımdır. Bu bağlamda, bireylere küçük yaşlardan itibaren yaşam boyu öğrenme becerilerinin kazandırılması büyük bir önem taşımaktadır. Öğrencilerin öğrenme becerilerini geliştirmeleri, toplumsal durumlarla ilgili fikirler geliştirebilmeleri ve bu durumlarla başa çıkabilmeleri için öğretmenlerin rehberliği kritik bir rol oynamaktadır.

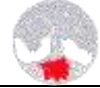
Öğrenmenin yalnızca okulda gerçekleşmediği ve edinilen bilgilerin zamanla değiştiği gerçeği, bireylerin kendi kendine öğrenme yeteneklerini geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu noktada, öğretmenlerin öğrenmeye istekli olmaları ve yaşam boyu öğrenme becerilerini içselleştirmiş olmaları oldukça önemlidir. Yaman ve Yazar (2015) tarafından vurgulandığı gibi, öğretmenlerin yeniliğe açık olmaları, mesleki ve sosyal yeteneklerini geliştirmeleri açısından kritik bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

Gögebakan Yıldız'ın (2017) belirttiği gibi, öğretmenler yaşam boyu öğrenmeyi içselleştirdiklerinde, bilginin, teknolojinin, ekonominin, eğitimin ve iş gücü ihtiyacının sürekli değiştiği bir dünyada, bireylerin var olan özelliklerini sorgulayarak çağın gerekliliklerine ayak uydurabilirler. Bu, öğretmenlerin meslektaşlarıyla iş birliği yapabilmelerini ve öğrencilerinin dünyayı algılama şekillerine yön verebilmelerini sağlar.

Geleneksel eğitim sisteminde öğretmen, bilgi edinmek için tek kaynak olarak görülmekte ve bu durum, bilgi ekonomisinin dinamikleri açısından yetersiz kalmaktadır. Günümüz dünyasında, yaşam boyu öğrenme anlayışının ön plana çıkması, eğitimdeki bu geleneksel yaklaşımların sorgulanmasını gerektirmektedir. Yaşam boyu öğrenme, yaşa bağlı olmaktan çok yeterlilik odaklı bir yaklaşım olmalıdır. Bu bağlamda, öğretmenlerin ve eğitimcilerin, geleneksel öğrenme modelinden farklı bir pedagojik formasyona sahip olmaları gerekmektedir.

Öğretmenler, yaşam boyu öğrenme modeli çerçevesinde, bilgi aktaran bireyler olmaktan ziyade, öğrencileri yönlendiren, kolaylaştıran ve yol gösteren bir rol üstlenmelidir. Bu modelde öğretmenler, öğrencileri yaparak ve yaşayarak öğrenmeye, yaratıcılıklarını geliştirmeye ve ekip çalışması içinde öğrenmeye teşvik etmelidir (Abbak, 2018).

Yaşam boyu öğrenme, nitelikli bir öğretim için öğretmenlerin mesleklerini icra ederken sürekli öğrenmelerine olanak tanıyan bir yaklaşımdır. Bu süreç, öğretmenlerin becerilerini güncellemelerini ve öğrencilere sunacakları eğitim hizmetinin kalitesini artırmalarını hedefler. Bu nedenle, öğretmenlerin her alanda gelişimlerini destekleyen bir gücün varlığı son derece önemlidir.

Öğretmenlerin, öğretim programlarına, konu alanlarına ve öğretim hizmetinin nasıl sunulacağına dair yeterli bilgiye sahip olmalarının yanı sıra, kendi alanlarının diğer disiplinlerle ilişkisini de anlamaları gerekmektedir. Ayrıca, alandaki son gelişmeleri takip ederek, öğretilecek içeriği güncel teknolojiyle bütünleştirebilmeleri de kritik bir öneme sahiptir.

Bu bağlamda, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve diğer ilgili birimlerin iş birliği yaparak, üniversiteler, özel kuruluşlar ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarını da kapsayan bir merkezi yaklaşım benimsenmesi gerekmektedir. Bu iş birliği, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini artıracak ve iyileştirecek çeşitli hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesine olanak tanıyacaktır.

Ancak, 2009 yılında MEB tarafından yayımlanan yaşam boyu öğrenme strateji belgesinde vurgulandığı üzere, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin yalnızca hizmet içi eğitim kursları ile sınırlı tutulmaması gerektiği belirtilmiştir. Öğretmenlere, mesleki becerilerini geliştirebilecekleri yeni ve farklı öğrenme fırsatlarının sağlanması gerekmektedir (Abbak, 2018). Bu, öğretmenlerin sürekli gelişimlerini desteklemek ve eğitim kalitesini artırmak için kritik bir adımdır.

Yaşam boyu öğrenme, eğitim politikalarının belirlenmesinde ihtiyaçlara göre hareket edilmesini gerektiren bir süreçtir. Bu bağlamda, öğretmenler, yaşam boyu öğrenmenin uygulanmasında büyük bir sorumluluk üstlenmektedir. Öğretmenlerin, bilginin değerini kavratmaları ve öğrencilere bilgiye ulaşmanın en kısa ve doğru yollarını uygun strateji, yöntem ve tekniklerle göstermeleri kritik öneme sahiptir.

Bireylerin, sürekli bilgiye ihtiyaç duyduğunun farkında olmaları ve karşılaştıkları problemleri çözmede yaşam boyu öğrenmenin gerekliliğini anlamaları gerekmektedir. Bu noktada, öğretmenler, bilgiye ulaşma yollarını kolaylaştıran bir rehber rolü üstlenmeli ve gerekli sınıf düzenlemelerini yapabilmelidir.

Ayrıca, yaşam boyu öğrenme sürecinde öğrencilere rehberlik ve liderlik eden bir öğretmenin, kendisinin de yaşam boyu öğrenen bir birey olması oldukça önemlidir. Öğretmen, birey olarak öğrenmeyi öğrenme yollarını kullanan, yeniliklere açık, girişimci, zamana ve topluma ayak uyduran biri olmalıdır. Hatta, yaşam boyu öğrenme sürecindeki bireylerin öncüsü olma sorumluluğunu taşımaktadır (Ayaz, 2016).

Öğretmenler, yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirilmesinde temel yapı taşıdır. Ancak, sadece edinilen bilgileri öğrencilere aktarmak yeterli değildir. Öğretmenlerin, öğrenmeyi öğrenme becerisini kazanan, öğrenmeye karşı ilgili ve istekli bireyler yetiştirmeleri için hem yönlendirici hem de rol model olmaları gerekmektedir. Bu bağlamda, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirebilmeleri için öncelikle bu becerileri kendilerinin özümsemeleri son derece önemlidir (Korkmaz, 2019).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), yaşamı boyunca kendini geliştirmek isteyen öğretmenlerin yeni nitelikler kazanması ve mevcut niteliklerini geliştirmesi gerektiğini vurgulamaktadır. 2009 yılında yayımlanan Türkiye'nin Yaşam Boyu Öğrenme Strateji Belgesi'nde, toplumu oluşturan bireylerin sürekli gelişiminin önemine dikkat çekilmiş ve öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinde yaşam boyu öğrenmenin rolü anlatılmıştır (MEB, 2009).

Bu bağlamda, MEB, öğretmenlerin çeşitli alanlarda eğitimler düzenleyerek onların profesyonel gelişimlerini desteklemektedir. Bu eğitimler, öğretmenlerin çağın gereksinimlerine uygun bilgi ve becerilerle donatılmasını sağlamakta, böylece daha etkili bir eğitim süreci yürütmelerine yardımcı olmaktadır (Korkmaz, 2019).

Öğretmenlerin, görevleriyle ilgili ilerlemeleri ve gelişmeleri takip etmeleri, görevlerini daha verimli ve etkin bir biçimde yerine getirmelerine olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sürdürebilmeleri için seminerlere, konferanslara ve kongrelere katılmaları büyük önem taşımaktadır.

Hizmet-içi eğitim faaliyetleri, öğretmenlerin bilgi ve becerilerini güncellemelerine, yeni yöntem ve teknikler öğrenmelerine olanak tanır. Bu tür eğitimler, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini artırarak, öğrencilere daha kaliteli bir eğitim sunmalarını sağlar (Çermik ve Güllaç, 2012).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri için yalnızca MEB bünyesindeki eğitimlerle sınırlı kalmamalarını beklemektedir. Eğitimlerin yanı sıra, öğretmenlerin mesleki bakımdan ilerleme ve gelişimlerinin, hizmet içi eğitim kurslarının ötesine geçmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlere mesleki yeteneklerini iletmeye yönelik farklı ve yeni öğrenme fırsatlarının sunulması önemlidir.

Ayrıca, 19. MEB Şurası'nda öğretmen niteliğinin artırılması için yaşam boyu öğrenme ilkelerini temel alan bir mesleki ve kişisel gelişim modeline ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir. Bu model, öğretmenlerin sürekli gelişimlerini destekleyecek bir çerçeve sunarak, onların mesleki yeterliliklerini artırmalarına yardımcı olacaktır.

Sürekli gelişim için öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme fırsatlarının çeşitlendirilmesi ve artırılması da önemli bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır (Korkmaz, 2019). Bu tür fırsatlar, öğretmenlerin değişen eğitim ihtiyaçlarına yanıt verebilmeleri ve etkili bir şekilde öğretim yapabilmeleri için kritik bir rol oynamaktadır. Sonuç olarak, öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinin desteklenmesi, eğitim kalitesinin artırılmasına ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin zenginleştirilmesine katkıda bulunacaktır.

2.3.3. Yaşam Boyu Öğrenmenin Öğretmen Eğitiminde Önemi

Öğretmenlerin veya eğitimcilerin, öğrenenlerin öğrenme hedeflerini belirlemeleri ve kendi öğrenme süreçlerini izleyerek değerlendirmeleri konusunda önemli bir rolü bulunmaktadır. Bu süreçte öğretmenlerin görevi, öğrenmenin doğal bir süreç olduğunu ve herkesin öğrenme serüveninin sürekli devam ettiğini öğrencilere yansıtmaktır. Yaşam Boyu Öğrenme (YBÖ) yaklaşımına göre, öğretmenlerin her bir öğrenci ile ilgilenmesi gerekmektedir çünkü her öğrenci değerlidir ve eğitimdeki en önemli unsurlar öğretmenlerdir.

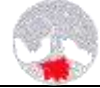
Eğer öğretmenler, mesleğe iyi hazırlanmışlarsa ve kariyerleri boyunca gelişimlerine katkı sağlayacak çalışmalarda bulunuyorlarsa, öğrencileri üzerinde etkili olma şansına sahip olurlar. Bilgi ve becerilerin kazandırılmasında öğretmenin rolü son derece kritiktir. Bu nedenle, tüm öğretmenlerin başarıyı artırmak adına attıkları her adım ve gösterdikleri çabalar desteklenmelidir.

Öğretmenlik mesleğinin özü, öğretirken öğrenmekten doğar. Bu bağlamda, tüm öğretmenler aslında iyi birer yaşam boyu öğrenen olmalıdır. Bu istek ve katılımlarını öğrencilerine yansıtarak, onların da yaşam boyu öğrenme yaklaşımını benimsemelerini sağlamak öğretmenlerin misyonu olmalıdır. Değişime ayak uydurmak ve gelişmek için öğretmenlerin kendi bilgi, beceri ve yeterliliklerini gözden geçirmeleri ve düzenlemeleri mesleğin gerekliliklerindendir (Altıntaş, 2019).

3. SONUÇ VE ÖERİLER

Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri incelenmiştir. Yapılan araştırma, öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme anlayışlarını, motivasyonlarını ve bu süreçte karşılaştıkları zorlukları anlamayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme ile ilgili genel olarak olumlu bir tutum sergilediklerini göstermektedir.

Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çeşitli faktörlerden etkilendiğini ortaya koymuştur. Bu faktörler arasında bireysel motivasyon, eğitim programlarının içeriği, öğretim yöntemleri ve sosyal destek unsurları önemli rol oynamaktadır. Öğretmen adayları, sürekli öğrenme isteği ve kendilerini geliştirme arzusu ile bu süreci desteklemekte, ancak zaman yönetimi, kaynak erişimi ve eğitim sisteminin sınırlamaları gibi zorluklarla da karşılaşmaktadır.

Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin artırılması için eğitim programlarının daha esnek ve etkileşimli hale getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Eğitim kurumlarının, öğretmen adaylarının bu süreçte desteklenmesi ve yönlendirilmesi amacıyla çeşitli atölye çalışmaları, seminerler ve çevrimiçi kaynaklar sunması önerilmektedir.

Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin güçlendirilmesi, hem bireysel gelişimleri hem de eğitim kalitesinin artırılması açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, eğitim sisteminin ve öğretim yöntemlerinin gözden geçirilmesi, öğretmen adaylarının sürekli öğrenme süreçlerine daha etkin bir şekilde katılmalarını sağlayacak bir ortam yaratılması gerekmektedir.

Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini desteklemek amacıyla üniversitelerde çeşitli eğitim programları ve seminerler düzenlenmelidir. Bu programlar, bireylerin öğrenme sürecine daha aktif katılım sağlamalarını teşvik edecek içeriklerle zenginleştirilmelidir. Öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmek ve sürekli öğrenme süreçlerine entegre olmalarını sağlamak için çevrimiçi öğrenme platformları ve dijital kaynaklardan daha fazla yararlanılmalıdır.

Öğretmen adaylarına yaşam boyu öğrenmenin önemi konusunda farkındalık kazandırılmalı ve bu eğilimin mesleki gelişimlerine katkısı vurgulanmalıdır. Bu doğrultuda, eğitim fakültelerinde yaşam boyu öğrenme üzerine dersler veya atölye çalışmaları düzenlenebilir.

Öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerini desteklemek için rehberlik hizmetleri sunulmalı, bireysel kariyer planlamalarına uygun öğrenme fırsatları yaratılmalıdır. Bu süreçte, kişisel gelişim ve mesleki yeterlilik eğitimlerine erişim kolaylaştırılmalıdır.

Yaşam boyu öğrenme eğilimlerini artırmak için öğretmen adaylarının içsel motivasyonlarını destekleyici uygulamalar hayata geçirilmelidir. Örneğin, başarılı öğrenme süreçleri ödüllendirilebilir veya öğrenme sürecine ilişkin olumlu geri bildirimler sağlanabilir. Öğretmen adaylarının mesleki işbirliği yapmalarını ve bilgi paylaşımında bulunmalarını teşvik etmek amacıyla grup çalışmaları, proje tabanlı öğrenme etkinlikleri ve mesleki topluluklar oluşturulmalıdır. Öğretmen adaylarının okuma ve araştırma alışkanlıklarını güçlendirmek için kütüphane kullanımı artırılmalı, akademik yayınlara erişim kolaylaştırılmalı ve bu konuda rehberlik sağlanmalıdır. Öğretmen adaylarının farklı kültürlerden öğrenme deneyimleri kazanmaları için Erasmus gibi uluslararası değişim programlarına katılımları teşvik edilmelidir. Bu, yaşam boyu öğrenme eğilimlerini küresel bir perspektifle geliştirmelerine katkı sağlayacaktır.

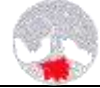
Eğitim fakültelerinde öğretim teknolojilerinin kullanımı artırılarak, öğretmen adaylarının öğrenme süreçlerini daha etkili hale getirebilecekleri yöntemler öğretilmelidir. Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini belirlemek ve geliştirmek amacıyla düzenli aralıklarla anketler ve değerlendirme çalışmaları yapılmalıdır. Bu veriler doğrultusunda, yeni stratejiler ve uygulamalar geliştirilebilir.

REFERENCES

- Abbak, Y. (2018). *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri İle Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Alkan, F. Erdem, E. (2013). “Kendi Kendine Öğrenmenin Laboratuvarında Başarı, Hazırbulunuşluk, Laboratuvar Becerileri Tutumu ve Endişeye Etkisi”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(16), s. 15-26.
- Altıntaş, R. (2019). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Lisansüstü Eğitime İlişkin Tutumları Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

- Ataüenal, A. (2003). “Niçin ve Nasıl Bir Öğretmen?”, Milli Eğitim Vakfı Yayınları, Ankara.
- Ayaz, C. (2016). *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yaşam Boyu Öğrenme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bartın,
- Ayaz, C. (2016). *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Mardin İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın.
- Babanlı, N. Akçay Recep, C. (2018). “Yetişkin Eğitimindeki Kursiyerlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri”, *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(9), s. 89-104.
- Bağcı E. (2011). Avrupa Birliği'ne Üyelik Sürecinde Türkiye'de Yaşam Boyu Eğitim Politikaları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (2), 139- 173.
- Bayram, T. (2023). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Acil Uzaktan Eğitim Sürecindeki Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ve Öz-Yönetimli Öğrenme Becerilerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Budak, Y. (2009). “Yaşam Boyu Öğrenme ve İlköğretim Programlarında Hedeflenmesi Gereken İnsan Tipi”, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), s. 693-708.
- Can, N. (2012). “Öğretmenlerin Geliştirilmesi ve Etkili Öğretmen Davranışları”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(16), s. 103-119, 20
- Candy, P. C. (1991). *Self-Direction for Lifelong Learning. A Comprehensive Guide to Theory and Practice*. Jossey-Bass, 350 Sansome Street, San Francisco, CA 94104-1310.
- Çağlar, S. (2017). *Bilgisayar Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Tutum ve Yeterlilik Algılarının Belirlenmesi*, Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kıbrıs.
- Çermik, H. ve Güllaç, E.T. (2012). Öğretmen Nitelikleri ve Yeterlikleri. g. Tan (Ed.), *Öğretim İlke ve Yöntemleri içinde* (s. 473-509). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Day, C. (2002). *Developing teachers: The challenges of lifelong learning*. <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780203021316/developingteachers-chris-day>’den alınmıştır.
- Dolanbay, T. (2014). *Hayat Boyu Öğrenme Sürecinde Halk Eğitimi Merkezlerinin Yaşadığı Yönetmel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bartın.
- Edudemic (2015). *Lifelong learning is a crucial educational mindset*. <http://www.edudemic.com/lifelong-learning-educational-mindset/> Erişim tarihi: 19. 12. 2017.
- Epçaçan, C. (2013). “Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerinin Ders Kitaplarında Yer Alma Düzeyine Örnek Bir İnceleme, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), s. 353-379.
- Gedik, G. (2019). *Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi (Manisa-Demirci İlçesi Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Gögebakan Yıldız, D. (2017). Yaşam boyu öğrenme. S. Z. Genç (Ed.), *Değişen değerler ve yeni eğitim paradigması* (s.198-224). Pegem Akademi, Ankara.
- Greveson, G., Spencer, J. (2005). *Self-directed learning—the importance of concepts and contexts* (Vol. 39, pp. 348-349): Wiley Online Library.
- Güllüpınar, F. Gökalp, E. (2014). “Neoliberal Zamanın Ruhu, Yaşam Boyu Öğrenme ve İstihdam İlişkileri: Yaşam Boyu Öğrenme Politikaları’nın Eleştirel Bir Analizi”, *Mülkiye*

Dergisi, 38(2), s. 67-92.
<http://mulkiyederji.org/article/download/5000046168/5000043452>.

- Gür Erdoğan, D. (2014). *Öğretmen Adaylarının Yaşam boyu Öğrenme Eğilimlerine Etki Eden Faktörler*. Doktora Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İzci, E. Koç, S. (2012). "Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi", *Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), s. 101-114, 20
- Keleş, Y. E. (2019). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kişilik Tipleri İle Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algılarının İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Kılıç, H. (2015). *İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri*, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Denizli.
- Kivrak, E. (2007). *Avrupa birliği ve Türkiye’de yaşam boyu öğrenme politikaları ve istihdam ilişkisinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Korkmaz, Ç. (2019). *Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Yaşam ve 21. Yüzyıl Öğreten Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişki*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Kurbanoglu, S. Akkoyunlu, B. (2007). "Öğretmen Eğitiminde Bilgi Okuryazarlığının Önemi", *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu*, s. 380-384.
- Kurbanoglu, S. Akkoyunlu, B. (2007). "Öğretmen Eğitiminde Bilgi Okuryazarlığının Önemi", *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu*, s. 380-384.
- Mahiroğlu, A. (2005). "Avrupa Birliği Ülkelerinde Yeni Eğitim Politikaları Yaşam Boyu Öğrenme", *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(167), 2005.
- Mahiroğlu, A. (2005). "Avrupa Birliği Ülkelerinde Yeni Eğitim Politikaları Yaşam Boyu Öğrenme", *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(167), 2005.
- Manbaki, D. (2023). *Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri İle Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Ocak, G. (2006). *Eğitim Bilimlerine Giriş: Meslek Olarak Öğretmenlik*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Özçiftçi, M. (2014). *Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Eğitim Teknolojisi Standartlarına Yönelik Özyeterliklerinin İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Özden Y. (2005). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Poyraz, H. Bayrakçı, M. (2015). "Yaşam Boyu Öğrenmede Öğretmenlerin Kurumları Tarafından Desteklenmeleri: Ölçek Geliştirme Çalışması", *Sakarya Üniversitesi Dergisi*, 1, s. 114-126.
- Sarıgöz, O. (2015). *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yaklaşımına İlişkin Görüş ve Farkındalıklarının Değerlendirilmesi*, Yakın Doğu Üniversitesi, Yurtdışı Enstitüsü, Doktora Tezi, Kıbrıs.

- Satıroğlu, .S. (2019). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Tanatar, E. (2017). Öğretmenlerin İş Değerleri İle Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yaman, F. Yazar, T. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği), *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1553- 1566.
- Yıldızlı, H. (2019). Hayat Boyu Öğrenmenin Amacı ve Kapsamı. M. Güçlü (Ed), Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme (I. Baskı, s. 108-120) içinde. Pegem Akademi.